

Rok 2022 přinesl výrazného změny exekučního řádu. Na co byste se měli připravit?

Exekuční řád prošel po schválení novely v červenci roku 2021 nejvýznamnější změnou za poslední roky. Změny upravující výkon rozhodnutí a exekucí byly vyhlášeny pod zákonem č. [286/2021](#) Sb. s účinností od 1. ledna 2022. Už v roce 2021 byla úprava exekučního práva rozšířena o chráněný účet či takzvané milostivé léto a od roku 2022 se postavení dlužníků dále zvýhodňuje. Předmětem změn je tak například zastavování bezvýsledných exekucí a exekucí bagatelních dluhů, transparentnější evidence či paušální náhrada pro plátce mzdy.

Nejprve se platí náklady exekuce

Od ledna 2022 platí (i pro dříve zahájená exekuční řízení), že se vymáhaná částka započítává nejprve na náklady výkonu exekuce, poté na jistinu, úroky z prodlení, a nakonec až na náklady oprávněného. Pokud ale k plnění nedochází a exekuce je následně zastavena, hradí náklady exekuce oprávněný (věřitel). *„Celkovou vymáhanou částku budou muset nově exekutoři uvádět a pravidelně aktualizovat v Centrální evidenci exekucí. Dále mají nově povinnost provádět zápisy o vedení exekucí movitých věcí. Novela by tak měla přinést vyšší transparentnost celého procesu,“* komentuje Tomáš Smolík z pojišťovny právní ochrany D.A.S.

Zastavování bezvýsledných exekucí

Novela zákona stanovuje maximální délku exekuce k vymožení peněžitého plnění a týká se i exekucí, které byly zahájeny 1. ledna 2022. Zastavit exekuce však bude možné nejdříve jeden rok po začátku účinnosti změn, tedy až v průběhu roku 2023. *„Pokud za posledních 6 let nedocházelo k plnění, které by pokrývalo minimálně náklady na exekuci a předmětem exekuce nebyla nemovitost, musí nově exekutor vyzvat oprávněného, aby dal do 30 dnů souhlas se zastavením exekuce. To nastane automaticky i v případě, že se oprávněný k situaci nevyjádří vůbec. Jestliže se zastavením nesouhlasí, musí podle nového zákona zaplatit prodlužovací zálohu za další vedení exekuce,“* vysvětluje Tomáš Smolík z D.A.S. pojišťovny právní ochrany. Do této šestileté lhůty se však nepočítá doba, kdy probíhalo insolvenční řízení vůči povinnému.

Výše zálohy je stanovena dle prováděcího právního předpisu a prodlužuje lhůtu k vymožení peněžitého plnění o další 3 roky. Pokud dlužník v této době zažádá o zastavení exekuce pro nemajetnost, je mu žádost podle zákona zamítnuta. O prodloužení může oprávněný zažádat pouze dvakrát, což prodlužuje celkovou délku bezvýsledné exekuce maximálně na 12 let. Pokud nedojde k alespoň částečnému vymožení pohledávky, které by pokrývalo minimálně náklady exekuce, je po těchto 12 letech exekuce zastavena. Pokud k takovému plnění dojde, začíná šestiletá lhůta běžet znovu.

Některé osoby jsou podle nového zákona zproštěny zálohy a přesto mohou dobu bezvýsledné exekuce prodloužit. Patří mezi ně oprávněné osoby, které vymáhají například náhrady újmy na zdraví, újmy způsobené trestným činem či pracovním úrazem nebo také dlužné částky za výživné pro

nezletilé dítě. Povinnost platit prodlužovací zálohu nemají ani školská zařízení nebo další osoby v případě, že by zastavení exekuce odporovalo dobrým mravům. V některých případech může oprávněného zprostit od zálohy i sám exekutor. *„Žádost o zproštění musí být podána do 10 dnů od výzvy ke složení zálohy a musí obsahovat i potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Tyto údaje je nutné zaznamenat do předepsaného formuláře, který je přiložen k žádosti,“* radí Tomáš Smolík.

Zastavování exekucí bagatelních dluhů

Další změnou zvýhodňující postavení povinných osob, je zastavování exekucí, u nichž jistina pohledávky nepřesahuje 1 500 Kč. Pokud tak neproběhlo v posledních 3 letech (před zahájením účinnosti nového zákona) žádné plnění, vyzve exekutor oprávněného k zaplacení prodlužovací zálohy na náklady exekuce, která může proces prodloužit o další 3 roky. Tato výzva musí proběhnout do 3 měsíců od účinnosti novely a oprávněný je povinen zálohu složit do 30 dnů. Pokud tak neučiní, je exekuce stejně jako v případě běžného procesu zastavena. Jestliže byla v této lhůtě vymožena jakákoli částka, snižuje se pak o tuto výši i náhrada, kterou dostává oprávněný formou slevy na dani z příjmu. *„Podmínky se opět nevztahují na všechny osoby. Pokud se exekuce týká dluhu na výživném, újmy způsobené ublížením na zdraví a podobně, je oprávněný od zálohy zproštěn. Zároveň k situaci nedochází ani v případě, že vůči povinnému probíhá insolvenční řízení,“* doplňuje Tomáš Smolík.

Paušální náhrada nákladů pro plátce mzdy

Novela kromě podmínek pro oprávněné a povinné osoby upravuje i nároky zaměstnavatelů, kteří vyplácí mzdu a provádí srážky. Zvýšená administrativní náročnost, která s procesem souvisí, může být podle novely kompenzována paušální náhradou. Výše náhrady by měla činit 50 Kč za každý kalendářní měsíc a odečítá se od částky, kterou má zaměstnavatel povinnému vyplácet po odečtení srážek ze mzdy. Pokud si zaměstnavatel částku sám neodečte, právo na náhradu mu zaniká. *„Nový zákon ale přináší zaměstnavatelům i dodatečné povinnosti. Nově mají informační povinnost vůči exekutorovi a musí mu sdělovat údaje o mzdě, srážkách i informace týkající se jejich pracovněprávního vztahu s povinným. Od 1. ledna 2024 budou muset být tyto údaje poskytovány prostřednictvím speciálního formuláře nebo elektronického datového souboru,“* doplňuje Tomáš Smolík z D.A.S. pojišťovny právní ochrany.

Odložení exekuce prodejem movitých věcí

Novela zákona č. [286/2021](#) Sb. upravuje také podmínky exekuce prodejem movitých věcí. Nově tak není možné, aby takovou exekuci provádělo více exekutorů najednou. Zjistí-li exekutor z rejstříku movitých věcí, že je proti povinnému vedena exekuce prodejem movitých věcí, nemá právo jeho majetek ani zjišťovat či sepisovat. Zákon také udává zvláštní ochranu takzvaným zvláště zranitelným osobám, kterými jsou například osoby pobírající starobní důchod, invalidní důchod druhého nebo třetího stupně či osoby, jejichž dluhy vznikly ještě před nabytím 18. věku života.

„Nový zákon tak ukládá exekutorům povinnost prodávat u těchto osob pouze ten majetek, který už neodpovídá obvyklým majetkovým poměrům a je na nich samých, aby posoudili, zda-li je daný majetek nezbytný pro uspokojování potřeb povinného. Pokud osoba s rozhodnutím nesouhlasí, má právo podat návrh na vyškrtnutí věci z provedeného soupisu,“ říká Tomáš Smolík. Tento druh exekuce je navíc možné nově pozastavit všem, kdo budou nad rámec zákonných srážek hradit dobrovolnou měsíční částku ve výši minimálně 1 500 Kč (konkrétní výše je vypočtena z výše příjmu povinného).

Nový úrok i zvukové záznamy

Novela zákona přináší opravdu mnoho změn, které se dotýkají všech zúčastněných. Mezi neopomenutelné patří například i nová pravidla pro splácení dluhů na zdravotním a sociálním

pojištění. „Dosud se v případě prodlení vypočítával úrok paušálně ve výši 0,05 % za den, což odpovídalo zhruba 35 % ročně. Nově se u pojištění zavádí úrok 8 % ročně v součtu s repo sazbou ČNB. Ta se v současné době rovná 3,75 %,” vysvětluje Tomáš Smolík z pojišťovny právní ochrany D.A.S. Mezi další procesní změny patří od 1.7. 2022 povinnost exekutora zaznamenávat zvukový záznam všech volání týkajících se exekučního řízení nebo nový nárok dlužníků na zaslání elektronického spisu na CD či online úložišti.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Legal Innovation Day 2026: Praktické využití umělé inteligence v právní praxi](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [Festival jako prestižní teambuilding](#)
- [Spojení Generali České a Právní ochrany D.A.S. přináší první výhodu: navýšení pojistného limitu na 5 milionů](#)
- [Kultura jako prestižní benefit: Proč by právní firmy měly sázet na „inteligentní zážitky“? Rozhovor s JUDr. Martinou Jankovskou](#)
- [Wolters Kluwer uvádí na český trh AI právní pracovní prostor Libra s integrovaným obsahem ASPI](#)
- [Jak ušetřit na energiích, aniž byste porušili zákon](#)
- [SLUTO DAŇOVÁ & ÚČETNÍ firma roku 2025: Kdo se letos zařadil mezi špičky oboru?](#)
- [Novela stavebního zákona, transparentní odměňování a AI v právní praxi: zveme na odborné konference Wolters Kluwer](#)
- [Zásady a principy soukromého práva jako základ moderní právní praxe. Proč má studium LLM smysl nejen pro právníky](#)
- [Kmenové listy v s.r.o. - právní rámec, převod a praktické dopady](#)